



SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060107

DOM
2022-05-23
Stockholm

Mål nr
P 12730-21

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2021-10-12 i mål nr P 5568-20, se bilaga A

PARTER

Klagande
Z.R.R.

Motpart
1. M.H.

2. Myndighetsnämnden för miljö och byggnad i Skurups kommun

SAKEN

Bygglov på fastigheten A i Skurups kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen meddelar prövningstillstånd.
 2. Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.
-

Dok.Id 1798100

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

BAKGRUND

Myndighetsnämnden för miljö och byggnad i Skurups kommun (nämnden) beslutade den 26 juni 2020 att bevilja bygglov för uppförande av takkupa, trappa samt fasadändring och nytt fönster på en garagebyggnad på fastigheten A i Skurups kommun. Nämndens beslut överklagades till Länsstyrelsen i Skåne län (länsstyrelsen) som den 10 november 2020 beslutade att upphäva nämndens beslut och avslå ansökan om bygglov. Länsstyrelsens beslut överklagades till mark- och miljödomstolen. Mark- och miljödomstolen beslutade den 12 oktober 2021 att upphäva länsstyrelsens beslut och fastställa nämndens beslut om bygglov.

Z.R.R. har nu överklagat mark- och miljödomstolens avgörande till Mark- och miljööverdomstolen.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Z.R.R. har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens avgörande och avslå ansökan om bygglov.

M.H. har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

Z.R.R. har till utveckling av sin talan i Mark- och miljööverdomstolen i huvudsak anfört följande.

Mark- och miljödomstolens dom är felaktig i formellt hänseende eftersom domens skäl inte uppfyller kraven i 28 § lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Regeln om den så kallade 45-gradersvinkeln avser att fastställa en byggnads höjd. Regeln har i sig inte någonting alls med detaljplanen och dess bestämmelser om högsta tillåtna byggnadshöjd att göra. En bedömning om en byggnad överensstämmer med detaljplanens regler om byggnadshöjd kan göras först efter det att byggnadens höjd fastställts enligt 45-gradersregeln. Byggnadshöjden ska räknas från den medelnivå som marken har invid byggnaden. Byggnadshöjden ska räknas upp till skärningen mellan

fasadplanet och ett plan som med 45 graders lutning inåt byggnaden berör byggnadens tak. Mark- och miljödomstolen har inte förstått hur beräkningen av antalet våningar ska göras. Det är uppenbart att den ifrågavarande vinden med lovgiven kupa har en sådan storlek och volym att både bostadsrum och arbetslokal kan inrymmas där. Det är helt uppenbart att takkupan medför att vinden är en våning. Avståndet mellan vindbjälklagets ovansida och byggnadshöjden uppgår till cirka 1,5 meter och således mer än dubbelt så mycket som krävs för att en vind ska anses som en våning.

Takkupan har en sådan storlek att den inte kan hänföras till en sådan konstruktion som kan godtas som en liten avvikelse från detaljplanen. Den planstridiga takkupan kommer att ge en nästan obegränsad insyn över en stor del av hennes tomt som tidigare varit insynsskyddad. Detta innebär en påtaglig skada i hennes boende och en minskning av hennes fastighets attraktivitet. Olägenheten är synnerligen betydande i förhållande till vad hon kunnat vänta sig. De boende i ett detaljplanelagt område har att förvänta sig att detaljplanens bestämmelser följs vid lovgivningen.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen finner skäl att ge prövningstillstånd och att ta upp målet till omedelbart avgörande.

Tillämpliga bestämmelser framgår av mark- och miljödomstolens dom. Mark- och miljööverdomstolen konstaterar likt mark- och miljödomstolen att den aktuella fastigheten omfattas av en byggnadsplan från 1948, 12-ÖRS-224, samt att det av planbestämmelserna framgår att endast en våning är tillåten, att högsta tillåtna byggnadshöjd är 4,6 meter och att vind får inredas i envåningshus.

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar inledningsvis att garagebyggnadens placering har godtagits vid en tidigare bygglovsprövning samt att förutsättningarna enligt 9 kap. 30 § 1 b plan- och bygglagen (2010:900), PBL, därmed är uppfyllda. Mark- och miljööverdomstolen instämmer vidare i mark- och miljödomstolens bedömning att fasaden som vetter mot sydväst, där takkupan är belägen, ska vara beräkningsgrundande.

En fråga i målet är om takkupan på garaget ska tas i beaktande vid beräkningen av byggnadshöjden. I praxis har ansetts att om en takkupa är av viss storlek ska denna tas med vid beräkningen av byggnadshöjden. Den beräknade byggnadshöjden blir i ett sådant fall högre än den hade varit om taket inte varit försett med takkupa. Mark- och miljödomstolen har bedömt att takkupan i detta fall är sådan att den, med hänsyn till storlek och utformning, inte ska tas i beaktande vid beräkningen av byggnadshöjden. Mark- och miljööverdomstolen gör en annan bedömning. Takkupan utgör i detta fall 2,55 meter av takfallets längd på 7,71 meter vilket innebär att takkupan upptar drygt 33 procent av takfallets längd. Enligt Mark- och miljööverdomstolens bedömning rör det sig därför inte om en sådan liten takkupa som inte ska påverka beräkningen av byggnadshöjden utan i stället om en större takkupa som ska tas i beaktande vid uträkningen av byggnadshöjden. Vid en sådan uträkning kan byggnadshöjden beräknas till drygt 4 meter. Byggnadshöjden, med beaktande av takkupan, överskrider således inte detaljplanens bestämmelse om högsta tillåtna byggnadshöjd på 4,6 meter. Byggnadshöjden är därför inte planstridig.

Vid ovan angivna beräkning kommer byggnadshöjden att vara mer än 0,7 meter högre än nivån för vindbjälklagets översida. Under förutsättning att vinden går att inreda som bostadsrum eller arbetslokal ska vinden räknas som en våning, se 9 § fjärde stycket plan- och byggförordningen (1987:383). Det är dock Mark- och miljööverdomstolens bedömning att den låga rumshöjden gör att det inte är möjligt att inreda utrymmet till bostadsrum eller arbetslokal. Vinden ska därför inte betraktas som våning. Åtgärden är därmed inte heller i strid med vad som i detaljplanen anges om antalet våningar.

Slutligen instämmer Mark- och miljööverdomstolen i mark- och miljödomstolens bedömning att den aktuella takkupan inte medför någon betydande olägenhet i den mening som avses i 2 kap. 9 § PBL.

Sammantaget innebär detta att förutsättningar för att bevilja bygglov enligt 9 kap. 30 § PBL föreligger och överklagandet ska därför avslås.

Mark- och miljööverdomstolens dom får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:291) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Fredrik Ludwigs och Gösta Ihrfelt, referent, tekniska rådet Inger Holmqvist samt hovrättsrådet Christina Ericson (deltar inte i beslutet om prövningstillstånd).

Föredragande har varit Jennifer Jarebro.



VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2021-10-12
meddelad i
Växjö

Mål nr P 5568-20

PARTER

Klagande M.H.

Motpart

1. Z.R.R.

2. Skurups kommun, Myndighetsnämnden för miljö och byggnad

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Skåne läns beslut den 10 november 2020 i ärende nr 403-28834-2020, se bilaga 1

SAKEN

Bygglov på fastigheten A i Skurups kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen upphäver det överklagade beslutet och fastställer nämndens beslut om bygglov.

BAKGRUND

Myndighetsnämnden för miljö och byggnad i Skurups kommun (nämnden) beslutade den 26 juni 2020 att bevilja bygglov för uppförande av takkupa, trappa samt fasadändring och nytt fönster på garagebyggnad på fastigheten A i Skurups kommun.

Nämndens beslut överklagades till Länsstyrelsen i Skåne län (länsstyrelsen) som genom beslut den 10 november 2020 upphävde det överklagade beslutet och avslog ansökan om bygglov.

M.H. har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

M.H. har yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva länsstyrelsens beslut.

Till stöd för sin talan har M.H. anfört bland annat följande. Det är märkligt att länsstyrelsen först godkänner en större kupa (ärende med dnr 403- 19360-2019) för att sedan slå ner på en mindre kupa i det förevarande ärendet. Länsstyrelsens beslut och motiveringar är så anmärkningsvärda att det går att tro att det handlar om en kompistjänst eftersom den som överklagat bygglovet tidigare har arbetat som byggnadsinspektör.

Kupans mått är korrigerade och indragna i höjd och bredd efter mark- och miljödomstolens avgörande i mål P 4906–19. Även fönsterna är mindre. Avståndet från kupa till tomtgräns är mer än 4,5 meter. Länsstyrelsen redovisar ett antal kupor, frontespisar m.m. men ingen av dem liknar egentligen kupan de slår ner på till mått och utseende. Länsstyrelsen har invändningar angående kupans storlek och fönsternas storlek och ljusinsläpp. Utrymmet ska användas som ett isolerat förråd och givetvis vill man ha så stor golvyta som möjligt och även takhöjd för att kunna ha

hyllplan. Fönster på 10 x 11 kan inte anses som stora, men om man som länsstyrelsen jämför med fönster i en holmeja så är de klart det. Fönsternas storlek och ljusinsläpp har inte legat i fokus vid ritandet av kupan utan istället att det ska vara estetiskt tilltalande utifrån sett. Han har inga problem att byta ut fönsterna till betydligt mindre om det krävs.

Angående frågan om insyn. Bor man inom ett område med detaljplan måste man acceptera viss insyn. Det är redan full insyn från allmän gata in till fastigheten på Västra Storgatan 41 för förbipasserande så att kupan skulle medföra någon ökad insyn är obetydlig.

Den tilltänkta kupan upptar mindre än en tredjedel av takets längd samt är indragen från taknocken och takfoten. Myndighetsenheten – bygg anser att garagebyggnadens byggnadshöjd inte ska medräknas om takkupan upptar mindre än en tredjedel av takets längd. Detta bör rimligtvis gälla då det inte strider mot detaljplanen. Än mindre nu när länsstyrelsen godkände den större kupan.

Z.R.R. har beretts tillfälle att yttra sig och anført bland annat följande. Mark- och miljödomstolen bör avslå överklagandet så att länsstyrelsens beslut står fast.

I M.H.s överklagande anges att utrymmet skall användas som förråd och att M.H. därför vill ha så stor golvyta som möjligt och även "takhöjd för att kunna ha hyllplan". Varken plan- och bygglagens regler eller en detaljplanernas bestämmelser utgår från den enskildes önskemål utan reglerna är generellt gällande. De bristande förutsättningarna för att medge bygglov i detta fall har inte uppmärksamrats av vare sig kommunen eller M.H..

Om det endast varit en fråga om golvyta och takhöjd hade kupan kunnat uppföras i det andra takfallet mot nordost för att undkomma att kupan medför en betydande olägenhet för henne. Ett sådant uppförande hade dock, även det, varit planstridigt.

M.H. har anfört att om man bor i ett område med detaljplan så "måste man acceptera viss insyn" men så är givetvis inte fallet. Det är planens innehåll som är styrande. De boende i ett detaljplanelagt område har självklart rätt att förvänta sig att detaljplanens bestämmelser följs vid lovgivningen. Om det inte sker kan ju den som flyttar in i ett detaljplanelagt område inte bilda sig en uppfattning om vad som kan komma att byggas på närliggande fastigheter. I förevarande fall har hon haft all anledning att tro att det inte skall uppföras några tvåvåningsbyggnader nära hennes fastighet som ger insyn över densamma.

Vad avser byggnadshöjden skall denna räknas på sätt som framgår av hennes tidigare överklaganden, av mark- och miljödomstolens tidigare dom samt av länsstyrelsens nu överklagade beslut.

Det medgivna lovet strider mot detaljplanen, avvikelsen är omfattande och kan därför inte ses som en liten avvikelse från detaljplanen och det meddelade bygglovet uppfyller därför inte kraven i 9 kap 30 § PBL. Den aktuella takkupan medger insyn som hon inte haft anledning att räkna med och medför således en betydande olägenhet för henne och strider därigenom mot kraven i 2 kap 9 § PBL.

Nämnden har beretts tillfälle att yttra sig och anfört att nämndens beslut står fast.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Tillämpliga bestämmelser framgår av det överklagade beslutet och nedan.

Den aktuella fastigheten A omfattas av en byggnadsplan från 1948, 12-ÖRS-224, samt ändring av byggnadsplanen från 1997, 1264-P105. Byggnadsplanen gäller som detaljplan. Av planbestämmelserna framgår bland annat att fastigheten är avsedd för bostadsändamål, att endast en våning är tillåten, att högsta byggnadshöjd är 4,6 meter och att vind får inredas i envåningshus.

Av 9 § äldre plan- och byggförordningen (1987:383), ÄPBF, följer bland annat att byggnadshöjden räknas till skärningen mellan fasadplanet och ett plan som med 45 graders lutning inåt byggnaden berör byggnadens tak. Byggnadshöjden ska beräknas från markens medelnivå invid byggnaden. Om byggnaden ligger mindre än sex meter från allmän plats ska beräkningen dock utgå från den allmänna platsens medelnivå invid tomten om inte särskilda omständigheter föranleder annat.

Av 2 kap. 9 § PBL följer att lokalisering, placering och utformning av byggnadsverk inte får ske så att den avsedda användningen eller byggnadsverket kan medföra en sådan påverkan på grundvattnet eller omgivningen i övrigt som innebär fara för människors hälsa och säkerhet eller betydande olägenhet på annat sätt.

Mark- och miljödomstolens bedömning

Mark- och miljödomstolen konstaterar inledningsvis att det inte föreligger något planstridigt utgångsläge samt att fasaden som vetter mot sydväst, där takkupan är belägen, ska vara beräkningsgrundande.

Mark- och miljödomstolen bedömer att den aktuella kupan inte medför att byggnadshöjden ökar ovanför den högsta tillåtna byggnadshöjden om 4,6 meter, då kupan inte berör det så kallade 45-gradersplanet. Eftersom byggnadshöjden inte är mer än 0,7 meter högre än nivån för vindbjälklagets översida utgör det övre planet i garaget inte en våning utan en vind, vilket är förenligt med detaljplanen. Takkupan är således planenlig.

Mark- och miljödomstolen bedömer inte att den aktuella takkupan medför någon betydande olägenhet i den mening som avses i 2 kap. 9 § PBL.

Mot bakgrund av vad som anförts ovan ska M.H.s överklagande bif-allas och länsstyrelsens beslut upphävas. Detta innebär att nämndens beslut att bevilja bygglov står fast.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)
Överklagande senast den 2 november 2021.

Ann Westerdahl

Mårten Dunér

I domstolens avgörande har rådmannen Ann Westerdahl, ordförande, och tekniska rådet Mårten Dunér deltagit. Föredragande har varit beredningsjuristen Caroline Torstensson.



Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.